

JAUNĀIS CEĻS

AGROFIRMAS «SARKANAIS OKTOBRIS» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS, KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS



Cena 2 kap.



22. aprīlis — V. I. Leņina dzimšanas diena



Sodien aprit 119. gadadiena kopš V. I. Leņina dzimšanas dienas. Lielā domātāja un revolucionāra Vladimira Iljiča Leņina dzīve un darbība radījusi lielu iespādu ne tikai uz mūsu zemes lauku dzīves likteņiem, bet arī uz visas pasaules attīstību. Viņa ieguldījums revolucionārajā marksismā ir vesels posms strādnieku kustībā, un ne velti mēs apgalvojam, ka nevar būt par marksistu, neesot par leņinieti. Vladimirs Iljičs radoši attīstīja K. Marksa un F. Engelsa mācību, pamatojoties uz tā laika zinātnes un prakses jaunākajiem sasniegumiem,

deva atbildes uz jautājumiem, ko izvirzīja laikmets, kas deva iespēju visiem marksistiem-leņiniešiem izdarīt drošākus, zinātniskākus secinājumus un vispārīgākus, priekšplānā izvirzīt svarīgākos uzdevumus.

V. I. Leņins mīlēja dzīvi un tās jaukumu, mīlēja cilvēkus, bet galvenais viņam tomēr bija cīņa un tieksme uz uzvaru. Viņam nebija citas dzīves kā tikai saistība ar revolūciju. Viņa partijiskā principālitate, revolucionāra bezballīgums, politiskais godīgums un personiskā pieticība bija un ir augsta parauga cēlīga. Viņam politikas centrā vienmēr bija cilvēks, tā intereses un mērķi, viņa cēņa un laime.

Mūsu valsts iegājusi jaunā attīstības posmā, visās vietās un jomās izvērsusies pārbūve, sevišķi ekonomikā un sociālajā sfērā, sabiedrības demokratizācijā. Ejot šo pārkārtošanās un pārbūves ceļu, mēs biežāk nekā agrāk atskatāmies uz Leņinu, vērsamies pie viņa domām un padomiem, pie viņa idejām, kas liecina par neatlaidīgu tieksmi atjaunot mūsdienu apstākļos leņinisma garu, leņiniskās pietātes ar sociālismu, ekonomikas attīstību, sabiedrības šodienas dzīves demokratizāciju. Uzticams un drošs kompass arī šodien ir Leņina principi par nacionālo politiku un nacionālo jautājumu risinājumu. Tieši viņam pieder idejas, kas kļuvas par izstrādes punktu jaunās politiskās domāšanas principu izstrādē, kas aizvien ciešāk iekļaujas Padomju valsts starptautiskajā politikā. Viņa vārdiem sakot, «tagad viss ir praktiskajā darbā, praktiskajos rezultātos».

SODIEN — KOMUNISTISKĀ SESTDIENAS TALKA, VEIKSMIGU DARBU, BIEDRI, VISU PLĀNU IZPILDI!

„Lielajai ierosmei“ — 70

Sogad aprit septiņi gadu desmiti kopš pirmās komunistiskās sestdienas talkas. Lielajam un daudzpusīgajam darbam pamatus lika Maskavas—Kazaņas dzelzceļa Maskavas Šķirotavas depo piecpadsmit strādnieku brīvprātīgs darbs bez atlīdzības 1919. gada 12. aprīlī.

ATTEĻA: N. Sisojeva glezna «Leņins sestdienas talkā Kremli 1920. gadā». V. SOZINOVA fotoreprodukcija

Kluba vārds — „Pīnīneite“

LIKĀS: agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kultūras nama lielā zālē līdz šim nekad nebija izstārojusi tādu mājīgumu un gaismu kā 14. aprīļa pēcpusdienā. Tur uz tikšanās bija sapulcējušās Preiļu rajona augstu izslaukumu kluba mehanizētās slaukšanas meistares (arī daži meistari). Un to mājīgumu acīmredzot radīja viņu sirsnīgā, gaišā būtība, kas ļāvis viņām gūt panākumus savā darbā. Jo tā taču ir, ka cilvēkam vēl varbūt var pavelēt, iestāstīt, piedraudēt, bet no govīm ar tādiem līdzekļiem vairāk piena vis neizspiedīs. Govij vajag labu barību, kārtīgu kopšanu un kaut mazliet mīluma. Tikai tad piena devēja saprot, ko no viņas gaida, un kļūst dāsna. Jāņem vērā, ka par kluba biedru var kļūt vienīgi tie mehanizētās slaukšanas meistari, kas izslauc no katras savas grupas govīs ne mazāk kā 4000 kilogramu piena un turklāt vairāk nekā saimniecībā vidēji. Tātad, lai kļūtu par šī kluba biedru, vajadzīga ne tikai visu kopēja rūpe par labu barību, prasmiņš ciltisdarbs, — vajadzīgs arī darbā attīstīts talants ar govīm,

māca saprast to vēlmes bez vārdiem. Un to var tikai ar iedziļīgu gaišu sirdi, ar čaklumu.

Un vēl mājīguma sajūtu zālē uzbūra arī kārdinošās smaržas, kas dvesmoja no pašu svinību dalībnieču klātajiem galdiem. Daudzveidīgā, skaistā kulinārijas un konditorejas «brīnumu» izstāde vēlāk deva grūtu darbu degustatoru žūrijai. Kā lai pasaka, kuras saimniecības cienastam piešķirama pirmā vieta, ja viss tik gaumīgi servēts, tik gardi!

Taču tā mīlošanās — pašas beigās. Pirms tam bija svinīgā, lietišķā un izklaidējošā daļa — estrādes koncerts. Katrs darbs prasa savas iemaņas, savu treniņu. Gods kam gods, augstu izslaukumu meistaru kluba prezidente — mūsu agrofīrmas Leinišķu fermas slaucēja Valentīna Sidorova, jau pirmo kluba biedru salidojumu vadot, kaunā nekrita. Kopā ar agrorūpniecības apvienības «Preiļi» galveno zootehniku Helēnu Veikšāni vadīja tikšanos raiti un lietišķi.

(Turpinājums 3. lpp.)

Fermu atestācija

13. aprīlī agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» kolhozā notika liellopu šķirnes fermu atestācija, ko rīko katru gadu. Mūsu saimniecībā tāda ferma izveidota melnraibo šķirnes govju audzēšanai. Atestācija piedalījās Latgales valsts ciltislietu un mākslīgās apseklšanas stacijas, agroapvienības «Preiļi» speciālisti. Kolhoza šķirnes lopu ferma saņēma 275,5 balles.

PANORĀMA

Ciešāk pie zemes

12. aprīlī notikusi kolhoza «Sarkanais Oktobris» valdes sēde atšķirās no līdzšinējām ar izskatāmo jautājumu loku. Tiem visiem viens mērķis — vairot kolhoznieku saimnieka izjūtu uz zemes, kurai viņš atdod savus sviedrus.

Ne jau visiem pietiks dūšas un neatlaidības lūgt sev individuālā lietošanā 20 hektārus zemes, kā to izšķirās darīt ar čaklumu un godprātību saimniecībā labi pazīstamā mehanizatora Jāņa Pastara ģimene. Jāapzinās,

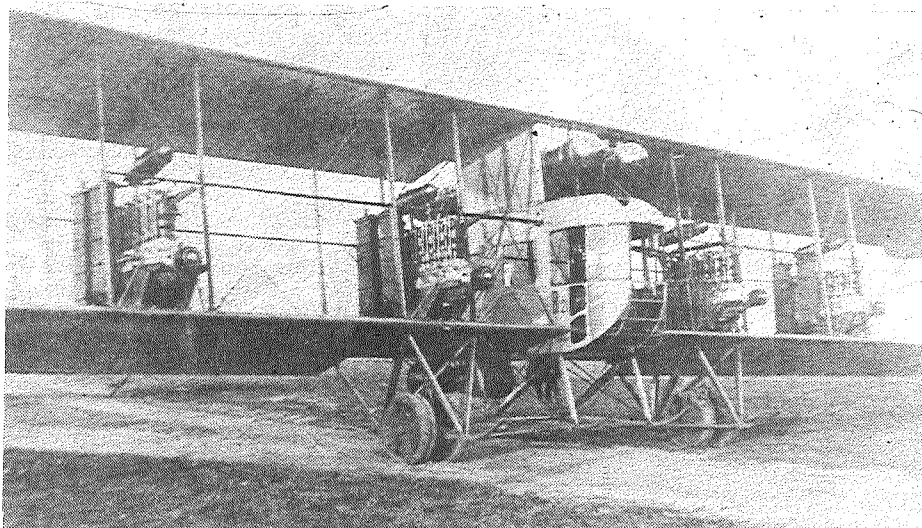
ka ikviens šāds lūgums var būt apmierināts ar noteikumu, ka no tā būtiski necietīs kopsaimniecības intereses. Apspriežot visus «par» un «pret», valde izšķirās atvēlēt Pastaram platību Aizupiešos un Blaževičos, no kuras 54 hektāriem 29 ir aramzeme. Tā varētu būt izslēgta no kolhoza iedibinātajās zemkopības sistēmas bez īpašiem zaudējumiem kopsaimniecībai un individuālajiem piemājas zemes gabalu lietotājiem.

Valdes sēdē nolēma paplašināt

iespējas arī tiem, kas vēlas turēt lopus savā individuālajā piemājas saimniecībā. Sajā nolūkā varēs pieprasīt no koplietojamās zemes nevis vairas pushektāra dārzam un pushektāra ganībām, bet gan kopā pusotra hektāra. Tajā kolhoznieks varēs realizēt savas saimnieka tiesības, pēc paša ieskatiem mainot platības ilggadīgajiem zālājiem, labībai un sakņdārzam.

Vēl valdes sēdē nolēma apstiprināt nolikumu par dzīvojamu māju un dzīvokļu pārdošanu kolhozniekiem ar atvieglotiem noteikumiem.

L. LAUCE



12. aprīlis — Vispasaules aviācijas un kosmonautikas diena

CILVEKI UN GADI

ZILAJĀ TĀLĒ

PAR DZĪVOKĻU UN ĢIMENES MĀJU PĀRDOŠANU

2. lappuse

REPUBLIKAS SPOGULI

ZIRGS NAV MINITRAKTORS

LOPU BAROŠANAS ĀBECE

3. lappuse

LATVIEŠU PADOMJU KLASIKA

VENTILATORS

ROTAĻAS AR UGUNI BĪSTĀMAS

4. lappuse

Zilajā tālē

Sogad 8. janvārī apritēja 100 gadi kopš viena no sava laika ievērojamākajiem lidotājiem, augstas klases aviācijas speciālista Jāzepa Baško dzimšanas. Vladimiras kara skolas, gaisa kuģniecības un Gatēnas aviāci-

jas skolu absolvents lidoja ar lielāko tolaiku lidmašīnu «Ilja Muromec», vēlāk komandēja šo lidmašīnu eskadru. Ar lidmašīnu «Ilja Muromietis» viņš stādījis četrus pasaules rekordus. (Turpinājums 2. lappusē.)

40

Gadi un cilvēki

3. turpinājums

20. marts:

— par kūdras izvešanas grafiku neievērošanu saukt pie atbildības brigadierus.

5. aprīlis:

— atgriezt kolhozā saskaņā ar rajona izpildkomitejas lēmumu agrāk izlaistos strādāt sezonas darbus linu un kūdras fabrikās.

5. maijs:

— norīkot degvielu pastāvīgu pievedēju ar pajūgu traktoru brigādei;

— uzdot brigadierim b. Orlovam darbā dārzenkopji brigādē norīkot trīs cilvēkus;

5. jūnijs:

— vienā vietā uzcelt cūku un liellopu fermas.

5. jūnijs:

— katrai slaucējai uzlikt par pienākumu sabiedriskajam ganāmpulkam sakņaugus izaudzēt 0,05 hektāru platībā.

20. jūnijs:

— par patvaļīgu aizbraukšanu uz Preiļiem ar zirgu Mitrofanam Amosovam samaksāt naudu trīskāršā apmērā un atskaitīt piecas darba dienas;

— apstiprināt kurpnieka naglu iepirkšanas aktu;

— noskaidrot, cik dienas Stefānija Vasilevska aprūpējusi traktoristu, un aprēķināt viņai par to darba dienas.

6. jūlijs:

— par slotiņu 50 kilogramu sagatavošanu aprēķināt 1,20 darba dienas.

20. jūlijs:

— par dārzu apsargāšanu aprēķināt pa 30 un 15 darba dienām.

5. augusts:

— Annai Ivkīnai piešķirt ziemāju salmus dzīvojamās mājas jumta remontam.

1955. GADS. 10. februāris:

— pārskatīt Suvorova kolhozam F. Romanovska iedzīves vērtību sakarā ar viņa pāriešanu uz šo saimniecību.

25. februāris:

— atteikt A. Mihailovai maizes iedalīšanu no veco cilvēku fonda, jo viņai ir bērni.

5. marts:

— uzdot kolhoza priekšsēdētājam Firsovam bez izrakstīšanas pie lopbarības pārziņa ņemt lopbarību personīgajiem lopiem, tēli, ko izsniedzis Spelim, atgriezt kolhozā, saskaņā ar valsts izcenojumiem ieturēt no algas par automašīnas izmantošanu braucienam uz Rīgu;

— veterinārajam sanitāram Antonam Kodoram noteikt mēnešalgu 500 rubļus un vienlaicīgi brīdināt, lai darbā neierodas iereibušā stāvoklī;

— Ivanam Kitajevam par komandējumu uz Rīgu aprēķināt darba dienas;

— par lopu pastaigu grafika neievērošanu slaucējām ...noņemt pa 5 darba dienām.

8. marts:

— norīkot meža darbos 30 meža cirtējus, izsniegt 100 rubļus avansā, 4 kilogramus gaļas, 20 kilogramus rudzu miltu, no katra, kurš nebrauks kokmateriālu sagādē, atreķināt pa 10 rubļiem par katru kubikmetru un piemaksāt tiem, kas kokmateriālus sagatavos virs uzdevuma. Cūkgāju meža cirtējiem reķināt pa 10 rubļiem.

(Turpinājums sekos.)

I VISPĀRIGIE NOTEIKUMI

1. Agrofīrmas «Sarkanais Oktobris» darbiniekiem, kas aktīvi strādā sabiedriskajā saimniecībā, ir tiesības pirkt no agrofīrmas dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, par ko tiek noslēgts līgums.

2. Dzīvojamās mājas vai dzīvokli parasti tiek pārdoti tikai tiem agrofīrmas darbiniekiem, kuri Latvijas PSR teritorijā nodzīvojuši un tajā pierakstīti ne mazāk kā 10 gadus.

3. Personiskajā īpašumā tiek pārdoti tie dzīvokļi un viensētīpa dzīvojamās mājas, kuri atrodas agrofīrmas bilancē. Pirmām kārtām tiesības iegādāties dzīvokļus personiskajā īpašumā ir tiem pilsoņiem — agrofīrmas darbiniekiem, kas ir uzskaitē dzīvokļu apstākļu uzlabošanai.

Tāpat dzīvokli un mājas var tikt pārdotas pilsoņiem, kas strādā agrofīrmā un jau dzīvo šajos dzīvokļos un mājās.

4. Pēc agrofīrmas padomes vai valdes un agrofīrmas arodbiedrības komitejas lēmuma, ņemot vērā darba kolektīvu padomju domas, dzīvojamās mājas un dzīvokli tiek pārdoti ar atvieglotiem noteikumiem, kurus nosaka šis nolikums, ar noteikumu, ka vienai ģimenei ir tiesības ienemt tikai vienu dzīvokli vai individuālo dzīvojamo māju.

II LĪGUMA NOSLEĢŠANAS KĀRTĪBA UN NOTEIKUMI

5. Agrofīrmas darbinieks, kurš vēlas pirkt no agrofīrmas dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, iesniedz iesniegumu agrofīrmas padomei. Iesniegums tiek izskatīts kārtējā agrofīrmas padomes un arodkomitejas kopējā sēdē.

6. Pēc lēmuma pieņemšanas puses noslēdz pirkšanas un pārdošanas līgumu.

7. Pēc līguma noslēgšanas agrofīrma nekavējoties izsūta uz attiecīgu valsts notariāta iestādi paziņojumu par noslēgto līgumu aizlieguma uzlikšanai atsavināt pārdoto dzīvokli vai dzīvojamo māju.

8. Līguma tekstam jāatbilst pirkšanas un pārdošanas tipveida līgumam dzīvojamo māju pārdošanai pēc atvieglotiem noteikumiem.

III PĀRDOŠANAS NOTEIKUMI

9. Dzīvojamās mājas un dzīvokli tiek pārdoti par šādām cenām:

— no jauna uzceltās mājas un dzīvokli — pēc tāmes vērtības;

— agrāk celtās mājas un dzīvokli — pēc bilances vērtības.

Turklāt darbinieks atkarībā no viņa attieksmes pret darbu un darba stāža agrofīrmā un pēc darba kolektīva lēmuma apmaksā agrofīrmai daļu dzīvojamās mājas un saimniecības ēku vai dzīvokļa vērtības, taču šī daļa nedrīkst būt mazāka par 50 procentiem no mājas vai dzīvokļa vērtības.

Par dzīvokļu un ģimenes māju pārdošanu

Parāds tiek dzēsts katru mēnesi vienādās daļās laikā, kas noteikts līgumā, bet ne ilgāk kā desmit gadus no mājas pārdošanas dienas. Turklāt pirmajos trijos parāda nomaksas gados procenti netiek aprēķināti, bet pēc šī termiņa izbeigšanās pircējs maksā agrofīrmai divus procentus no gada iemaksu summas.

Par mājas vai dzīvokļa pārdošanas dienu tiek uzskatīta līguma noslēgšanas diena.

10. Noslēdot līgumu, darbinieks maksā agrofīrmai sākotnējo iemaksu skaidrā naudā no personiskajiem līdzekļiem. Sākotnējās iemaksas summa tiek noteikta līgumā, taču tā nedrīkst būt mazāka par 50 procentiem no kopējās summas, kas jāmaksā darbiniekam.

11. Daudzdzimēņu ģimenēm, pērkot dzīvokli vai māju, sākotnējās iemaksas summa ir ne mazāka par 30 procentiem no kopējās summas, kas jāapmaksā darbiniekam, bet atlikušo daļu tam jāapmaksā ne mazāk kā piecpadsmit gados, reķinot no pārdošanas dienas.

12. Pircēja nāves gadījumā dzīvoklis vai māja pāriet mantojumā atbilstoši civiltiesībām.

IV PUSU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

13. Pircējam ir pienākums:

— veikt nepieciešamo mājas vai dzīvokļa remontu;

— savlaicīgi izdarīt iemaksas par māju vai dzīvokli;

— izpildīt visus tehniskos, sanitāros, ugunsdrošības un citus noteikumus mājas īpašuma uzturēšanai;

— kārtot obligātās apdrošināšanas, nodokļu un nodevu maksājumus par māju un piemājas zemes gabalu vai dzīvokli;

— bez attiecīgu vietējās Tautas deputātu padomes orgānu atļaujas nepārbūvēt māju vai dzīvokli vai necelt jaunas būves piemājas zemes gabalā.

14. Viena gada laikā kopš līguma noslēgšanas dienas darbinieks, kuram pārdota māja vai dzīvoklis, var iesniegt savas pretenzijas par atklātajiem trūkumiem, kā arī celtniecības un montāžas darbu, materiālu un konstrukciju slikto kvalitāti. Ja pretenziju pamatotību atzīst komisija, kuras sastāvā ietilpst agrofīrmas un vietējās Tautas deputātu padomes pārstāvji un darbinieks, kuram tiek pārdots dzīvoklis vai māja, agrofīrmai ir pienākums novērst atklātos trūkumus laikā, kuru noteikusi komisija.

15. Agrofīrmas darbiniekam, kuram tiek pārdota māja vai dzīvoklis, ir tiesības nokārtot maksāšanas parādu pirms termiņa.

16. Ja pircējs pārtrauc darba attiecības ar agrofīrmu, darbs pagājuši desmit gadi kopš apmešanās dienas vai pirms parāda dzēšanas, viņam ir pienākums:

— nodot agrofīrmai dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli. Agrofīrma atmaksā bijušajam darbiniekam summu, kuru tas iemaksājis par dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, ieturot ēku nolietotības vērtību amortizācijas atskaitījumu apjomā;

— vai arī atmaksāt agrofīrmai izmaksas par dzīvojamās mājas un saimniecības ēku vai dzīvokļa celtniecību tās palīdzības apjomā, kuru tas saņēmis no ekonomiskās stimulēšanas fondiem.

17. Ja pircējs neizpilda vai pilnā mērā neizpilda līguma saistības, agrofīrmai ir tiesības lauzt līgumu. Tādā gadījumā agrofīrma atmaksā pircējam visas iemaksas par dzīvojamo māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, ieturot būvju nolietotības vērtību un zaudējumu, kas radies no saistību neizpildes vai nepietiekamas izpildes. Agrofīrmas pienākums ir brīdināt darbinieku trīs mēnešus iepriekš pirms līguma laušanas.

18. Individuālo īpašnieku dzīvokļu ekspluatācija un remonts notiek uz dzīvokļa īpašnieka rēķina saskaņā ar likumdošanu.

Zilajās tālēs



(Nobeigums. Sākums 1. lpp.)

1921. gadā Jāzeps Baško atgriezās Latvijā, komandēja aviācijas divizionu, bija Latvijas aviācijas tēvs. 1941. gadā dienestu aviācijā beidza ar ģenerāļa pakāpi. Viņš nomira 1946. gada 31. maijā.

Biogrāfiska uzzīņa. Jāzeps (Josifs — krievu un Jezups — latgalešu variantā) Baško ir dzimis 1889. gada 8. janvārī Jasmuižas

pagasta Kastīrē, kur tēvam piederēja 12 hektāru liela saimniecība. Pēc Jasmuižas pamatskolas beigšanas Jāzeps mācījās Preiļu četrgadīgajā skolā, tad Belostokas reālģimnāzijā, kur viņu atbalstīja vecākaļbrālis, kas šeit strādāja par dzelzceļa ierēdni.

Reālskolu zēns pabeidza ar izcilību un gribēja turpināt mācības Kijevas inženieru karaskolā, bet saņēma atteikumu, jo nepie-

derēja pie muižnieku kārtas. Tomēr tas netraucēja jauno censoni cīnīties par savu vietu zem saules. Jāzeps Baško pabeidza Vladimira karaskolu Pēterpilī, Virsnieku gaiskuģniecības skolu un Gatēnas kara aviācijas skolu.

Spējīgais virsnieks pielietoja savas dziļās teorētiskās zināšanas un jau atzīto lidotāja prasmi, strādādams skolā par pasniedzēju. Bet jau 1914. gadā viņu kā vienu no spējīgākajiem, iecēla par lielākās krievu lidmašīnas «Ilja Muromec» komandiera palīgu. 1915. gadā jaunais aviācijas virsnieks jau bija šīs četrmotoru (700 zirgspēku) komandieris. No šī gada 28. marta līdz pat 1918. gada 26. maijam Jāzeps Baško neizlaida tās stūri no savām rokām. Sajos vairāk nekā trijos kara gados viņš veica pāri par 90 kaujas lidojumu, 24 frontes līnijas pārlidojumus, kuru ilgums reizēm sasniedza septiņas ar pusi stundas, un vairāk nekā 70 citus lidojumus pavēlniecības uzdevumā.

Legendārajam kara lidotājam pieder vairāk nekā viena ceturtdaļa no visiem lidmašīnu «Ilja Muromec» veiktajiem lidojumiem un vairāk par trešdaļu tās kaujas lidojumu. Viņa vārds ir iegājis krievu un pasaules aviācijas vēsturē: Jāzeps Baško bija labākais bombardieris ne tikai Krievijā, bet pasaules aviācijā. Ar savu lidmašīnu «Ilja Muromec» viņš sasniedza četrus pasaules rekordus.

Kad pēc V. I. Lenina iniciatīvas 1918. gadā izveidoja jaunās padomju kara aviācijas pirmo kaujas spēku vienību — bumb-

vedēju eskadru «Ilja Muromec», kuru drīz vien pārveidoja par divizionu, kā eskadras, tā arī divizona pirmais komandieris bija Jāzeps Baško.

Ilgie kara gadi ilka sevi manīt: par 50 procentiem bija zaudētas darba spējas. Un tādēļ viņš kopā ar citiem latviešiem atgriezās dzimtenē. Ilgāku laiku šeit negribēja atzīt viņa pulkveža pakāpi, kā arī samierināties ar to, ka viņš bija dienējis Sarkanajā Armijā. No sākuma viņš bija skolas tehnikais instruktors, bet vēlāk viņam tomēr uzticēja aviācijas pulka organizēšanu un veidošanu. Kopš 1940. gada viņš bija ģenerālis un tajā pašā gadā tika atvaļināts.

Viņš ir grāmatu «Aeronavigācija», «Čīna ar lidmašīnu katastrofām», «Aviācijas darbība piemēros» un citu autors.

Muža novakarā kara lidotājs atgriezās dzimtenē, kur savā sīkajā saimniecībā nodarbojās ar dārzniecību. Pēc otrā asiņš izplūcuma galvā viņš uz pusi zaudēja redzi. Vācu okupācijas varas iestādes viņam piedāvāja augstus amatus, taču J. Baško atteicās tos ienemt.

Jāzeps Baško nomira 1946. gada 31. maijā 57 gadu vecumā. Māju, kuru viņš bija cēlis piecpadsmit gadus, vecais lidotājs novēlēja Klaviņu skolai, jo tā kara laikā bija nodegusi. Tagad šeit atrodas Rušonas padomju saimniecības kantoris.

Šeit, Kastīrē mēs pulcēsimies maija pēdējā sestdienā, lai atzīmētu izcilā novadnieka 100 gadu jubileju. Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzejs gādā par ekspozīcijas izveidošanu,

vietējās varas iestādes par piemiņas akmeņu uzstādīšanu. Uz svinībām ieradīsies visi bijušie Latvijas kara lidotāji, jo viņi visi bija izgājuši Jāzeps Baško skolu.

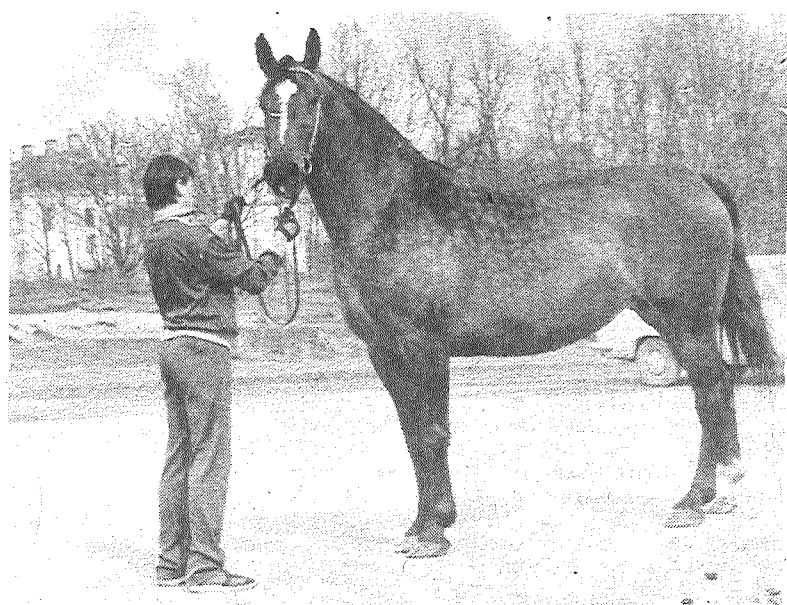
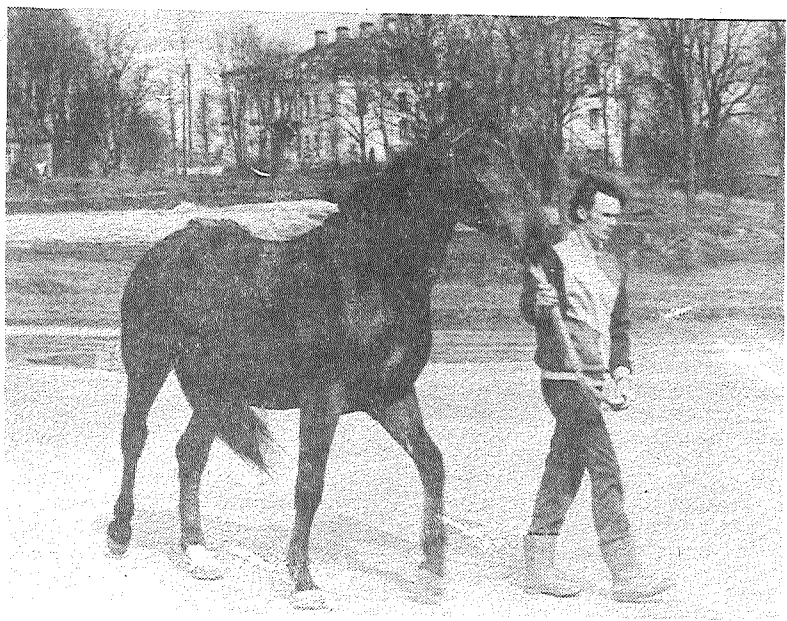
V. ROMANOVSKIS

ATTEĻOS: «Ilja Muromec» montāžas laikā — vēl nav uzstādīti propelleri. (I. lappuse); biedru pulkā; piemiņas plāksne uz J. Baško kapa Eikša kapsētā.



Jaunais Ceļš

Zemnieka draugi + Par produktīvu ganāmpulku + Ko panākuši rajona lopkopēji



Jau pārskirstot valdes sēžu protokolus, pirms 35 — 40 gadiem tapušus, ik uz soļa sastopamies ar dažādiem lēmumiem par zirgu kopšanu, izmantošanu zemes apstrādē un transporta darbos. Tomēr, nosaukdams to par «darba lopu», zemnieks savā četrkājainajā draugā spēja saskatīt arī kaut ko vairāk — viņa lielo attapību, uzticamo draudzību.

Bet, kad mūsu dzīvē valdonīgi ielauzās traktors, kam bija jānotiek, zirgs tika vai nu aizmirsts, vai piēlīdzināts tādām minitraktorinām, ar kuru var izgrozīties piemāju zemes gabala šaurībā.

Bet zirgs tomēr, nav mehāniskis rīks ratu un arkla vilkšanai, tas ir augstu attīstīts, saprātīga būtne, ko pierāda arī mūsu zirgaudzētavas speciālistu un darba, darītāju ikdiena.

ATTELOS: zirgu izrade.

Kluba vārds — „Pīnīneite“

(Sākums 1. lpp.)

Pie ieejas zālē katrs kluba dalībnieks un ciemiņš saņēma piemiņas vimpeli un augstu izslaukumu meistarū kluba biedru 1988. gada darba rezultātu grāmatiņu. Tur tie paši uzvārdi, kas gadu iepriekš, sarindojušies mazliet citādā kārtībā. Vairākumam saimniecību Preiļu rajonā 1988. gads bijis piena lopkopības nelabvēlīgs: izslaukumu ailēs mīnusu krievi vairāk nekā plusu. Tāpēc jo patīkamāk bija skatīt izslaukumu kāpinājumu aizvadītajā gadā vairāk nekā trijiem desmitiem jaunuzņemto biedru. Jāteic, ka augstu piena izslaukumu ģeogrāfija rajonā ir plaša: tajā vēl joprojām nav pārstāvētas vienīgi trīs saimniecības — «Dubna», «Ezerceļi» un «Aglona». Bet pavisam kluba biedru skaits tuvojas jau pusotram simtam.

Par to savā ziņojumā stāstīja kluba prezidente, kā īpaši priecīgu notikumu uzsverot to, ka jauniešu sekcija papildinājusies ar trim jauniem biedriem un klubā kļuvis arī par vienu stiprā dzimuma pārstāvi vairāk. Tas

ir Māris Daugavietis no kolhoza «Zelta vārpa». Jauni, svaigi spēki slaucēju elites pulkā patiesi ir ļoti gaidīti.

Sīrnīgus vārdus vajadzīgā un grūtā darba labākajiem darītājiem veltīja partijas Preiļu rajona komitejas sekretāre Irida Jansone, agrofirma «Sarkanais Oktobris» partijas komitejas sekretāre Zoja Agafonova, agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» priekšsēdētāja vietnieks Ivans Jeršovs un galvenā zootehniķe Helēna Veikšāne. Raiņa kolhoza galvenā zootehniķe Anna Daugavvanaga, agrorūpniecības kompleksa darbinieku arodbiedrības Preiļu rajona komitejas priekšsēdētāja Marija Fedotova un kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētājs Vladislavs Valters.

Apbalvoto un ziediem sveikto bija ļoti daudz, tāpēc pieminēšu tikai savējos. Agrorūpniecības kompleksa darbinieku arodbiedrības republikāniskās komitejas Goda rakstus saņēma sešstūkšotniece Marija Lazareva, Feklīnija Danilova un Helēna Cernova. Viens no kluba biedru tikšanās darba kārtības punktiem bija pieredzes apmaiņa. Valentīna

Bernāne no Leņina kolhoza četrus gadus strādājusi ar pirmplēnēm. Cik tas ir grūts un atbildīgs darbs, zina ikviens slaucēja. Tāpēc visi ar interesi uz klausīja viņas stāstījumu. Sensacionāla notikuma lieciniece bija Biruta Kalvāne no kolhoza «Rožupe». Vienai no viņas grupas govīm atskrēja trīnīši. Un viņa prata saglabāt visus trīs tēliņus sveikus un veselus.

Agrofirma «Sarkanais Oktobris» mehanizētās slaukšanas meistars Anastasijas Juganovas uzstāšanās bija ar kritisku noti. Atceros, pērn Leņiņu fermas slaucējam nebija istas skaidrības par sava darba galarezultāta vērtējumu. Soreiz pretenzijas izteica A. Juganova. Acīmredzot, zootehniskajam dienestam labāk jāizskaidro slaucējam gan augstu izslaukumu meistarū kluba nolikums, gan vērtēšanas kritēriji, lai nevienā nerastos nepelnīta pārdarījuma apziņa.

Ar balsu vairākumu kluba biedri nolēma tam dot miļu un novadam atbilstošu nosaukumu — «Pīnīneite» un nākamā salidojuma pēc gada organizēt kolhoza «Nākotne», ievērojot priekšlikumu, ka turpmāk būtu vēlams tikties martā.

M. AUSTRUMA

REPUBLIKAS SPOGULĪ

Sacensība 1988. gadā

LABĀKĀS SAIMNIECĪBAS PIENA RAZOSANĀ:

Vieta	Saimniecība	Vid. izsl. no govju (kg)	Tauku % vaišu realizēt. pienam	Ražots uz 100 ha lauks. izmant. zemes (cmt)	Govju skaits
4.	Kolhozagrofirma «Sarkanais Oktobris»	5534	3,83	1262	1467
26.	Leņina kolhozs	4629	3,88	495	579

LABĀKĀS FERMAS PIENA IEGUVE:

Vieta	Ferma	Saimniecība	Vid. izsl. no govju (kg)	Piena kopieg. (t)	Govju skaits
2.	Leļņiški kolhozagrofirma «Sarkanais Oktobris»		6919	452	65
12.	«Progress»		6174	3068	497
15.	Baibas		6034	997	165
46.	Duntiški		5421	492	91
66.	Zabegi		5159	377	73

LABĀKĀS SLAUČEJAS:

Vieta	Vārds, uzvārds	Saimniecība	Vid. izsl. no govju (kg)	Kop-ieg. (t)	Govju skaits
1.	Anoļina Logņova	«Sarkanais Oktobris»	8199	148	18
3.	Anastasija Juganova	—, —	7438	216	29
4.	Džuma Mamedova	—, —	7396	199	27
6.	Marija Cakule	—, —	7306	148	20
11.	Zoja Tumašova	—, —	7100	188,2	26
23.	Feklīnija Danilova	—, —	6872	134	19
26.	Marija Lazareva	—, —	6788	319	47
27.	Lūcija Stankeviča	—, —	6778	145	21
30.	Valentīna Sidorova	—, —	6751	159	23
31.	Alvīne Mikulāne	—, —	6743	146	22
69.	Rita Rubene	—, —	6300	278	44
76.	Vija Conka	—, —	6245	226	36
99.	Jūlija Bobrova	—, —	5981	300	50
108.	Jadviga Lepuka	—, —	5920	253	43
139.	Leokādija Mūrņiece	—, —	5783	310	54
147.	Lidiņa Fjodorova	—, —	5747	104	18
151.	Nadežda Turubanova	—, —	5742	297	52
166.	Zenta Juhņeviča	—, —	5676	239	42
169.	Antoņina Stepankova	—, —	5662	364	29

LABĀKĀS FERMAS JAUNLOPU AUDZESANĀ:

Vieta	Ferma	Saimniecība	Dzīvsv. pieaug. dienā (g)	Jaun-lop. skaits	Atb. stand. %
6.	Bortņieki	M. Gorkija	891	205	80
13.	Reiņieki	«Sark. Oktobris»	825	556	95
18.	Kalniņi	Kirova	797	210	90

LABĀKĀS TELISU KOPEJĪ:

Vieta	Vārds, uzvārds	Saimniecība	Dienā. dzīvsv. pieaug. (g)	Jaun-lop. skaits	Atb. stand. %
15.	Tekla Meluškāne	«Sarkanais Oktobris»	908	84	100
17.	Tekla Tuča	—, —	890	71	98
25.	Nadežda Rumjanceva	—, —	844	80	88
26.	Lubova Tumašova	—, —	844	70	98
38.	Oļga Pastare	—, —	812	145	98

(Nobeigums sekos.)

Lopu barošanas ābece

Sākums 51./52. numurā.

III BARĪBAS DEVU SASTĀDISANA

Sastādot sabalansētu barības devu, ļoti svarīgi zināt tajā iekļautās barības ķīmisko sastāvu. «Videjie» rādītāji bieži vien ļoti ievērojami svārstās. Tāpat lielas svārstības ir arī šķiedrvielu saturs, īpaši rupjajā lopbarībā.

Koncentrāti jeb graudu barības devas jāveido ar tādu aprēķinu, lai kopā ar rupjā lopbarību tās nodrošinātu dzīvnieku vajadzību pēc enerģijas, proteīna un citām barības vielām, kas nepieciešamas to dzīvesdarbības uzturēšanai, piena ražošanai un augšanai. Kā zināms, rupjā barība atkarībā no sastāva ir ļoti atšķirīga enerģijas un proteīna daudzuma ziņā. Konkrētas rupjās barības iekļaušana racionā ir atkarīga arī no tā, kāds lopbarības tips, kāda kvalitāte un daudzums ir fermas rīcībā. Tāpēc ieteicams noteikt devā iekļaujamas rupjās barības uzturvērtību, bet pēc tam noteikt graudu maisījuma sastāvu un daudzumu, kurš jāpievieno rupjajai lopbarībai, lai barības deva kopumā būtu sabalansēta. Šai procedūrai jānotiek vairākās pakāpēs.

Pirmais solis — nosakiet nepieciešamo neto enerģiju (NE), proteīna, kalcija un fosfora daudzumu, izmantojot iepriekš publicētās tabulas.

Otrais solis — nosakiet jūsu ganāmpulka barības devu sastāvā ietilpstošās rupjās lopbarības tipu, daudzumu un kvalitāti. Ir ļoti svarīgi precīzi noteikt rupjās lopbarības patēriņa daudzumu, lai varētu pareizi aprēķināt barības devā iekļaujama graudu maisījuma sastāvu un daudzumu. Katrā reizē dodamo barību nosveriet un vajadzības gadījumā atšķiriet no iegūtajiem liumiem pārpalikumu svaru. Centieties, lai jūs par augstu nenoteiktu rupjās barības patēriņu (normāli skaitās 1,5 līdz 2,5 kilogrami sausnas uz 100 kilogramiem dzīvsvara).

Trešais solis — saskaitiet, kādu enerģijas (NE), proteīna, kalcija un fosfora daudzumu satur visā barības devā ietilpstošās rupjās lopbarības sastāvdaļas. Salīdziniet: barības kilogrami x barības vielu saturs = NE megakalorijas (proteīna, kalcija un fosfora g).

Ceturtais solis — atņemiet nepieciešamību pēc barības vielām mīnus barības vielas, kuras satur rupjā lopbarība, = iztrūkums (vai pārpalikums). Iztrūkums jākompensē ar graudu maisījumu.

Piektais solis — nosakiet graudu daudzumu, ko vajag iekļaut barības devā, lai apmierinātu vajadzību pēc enerģijas.

Enerģijas (NE) iztrūkums jādaļa ar graudu kaloriju daudzumu (Mkal. NE uz kilogramu) = graudu daudzums, kas nepieciešams, lai apmierinātu vajadzību pēc enerģijas.

Sestais solis — nosakiet nepieciešamo proteīna daudzumu procentu graudu maisījumā. Izdaliet trūkstošo proteīnu (kilogramos) ar nepieciešamo graudu daudzumu (kas noteikts piektajā solī) un rezultātu sareiziniet ar 100, šis skaitlis arī būs proteīna daudzums procentos. Ar tādas pašas procedūras palīdzību nosakiet nepieciešamo kalcija, fosforu un citu barības vielu procentuālo sastāvu graudu maisījumā.

Septais solis — izveidojiet graudu maisījumu, kas atbilstu visām iepriekšminētajām prasībām, un dodiet to govīm rekomendētajos daudzumos.

IV PRAKTISKI NORĀDĪJUMI SLAUCAMO GOVJU EDINĀSANĀ

Barības diennakts devu govīm var sākt palielināt nākamajā dienā pēc atnešanās un turpināt palielināšanu, kamēr vien govju labprāt apēd visus viņai dotos graudus. Ir govīs, kas laktācijas maksimumā spēj apēst 16 līdz 18 kilogramus graudu diennaktī. Nevajadzētu palielināt graudu daudzumu vairāk kā par puskilogramu dienā. Ja govjs atsakās pilnībā apēst visu barību, tad diennakts deva uz vienu vai divām dienām jāsamazina, bet pēc tam atkal jāpalielina. Govi tādā režīmā vajag ēdināt līdz laktācijas maksimumam jeb apmēram 30 dienas. Tad to var pārvest parastajā ēdināšanas režīmā — tādā, kāds ir visam ganāmpulkam.

(Turpinājums sekos.)

